גליון שבועי

גליון י"א ~ שנה א'

החכמוני

פרשת אחר"ק תשס"ט לפ"ק

שקיעת ירח: 2:23 ש"ק בבקר

זריחת נוגה: 4:12 בבקר

זריחת מאדים: 4:34 בבקר

יציאת כל כוכבים: 9:38

ישמע חכם

● ע"י דוד לענוו

~ ואילים בני-בשן ועתודים עם חלב כליות חטה ~

חטה, הואיל ואתא לידן נימא בה מילתא, כולנו יודעים שבחה של א"י שהיא ארץ חטה ושעורה... ננסה לעבור על פרטי שימושה ויצירתה.

*

מתחילת זריעתה עד גמרה –כלומר שיבולת מליאה חטים לחים=׳כרמל׳- יש ג׳ חדשים (אך נהוג לזורעה בארץ ישראל, בתחילת החורף כדי שירדו עליו גשמי ׳יורה ומלקוש׳ {מרחשוון ותחילת כסליו}). מיד בחדש הראשון, צומח מן החטה הנרקבת, כמין עשב ירוק ונקרא ׳שחת׳ או ׳חזיז׳, והיא מאכל בהמה (בימינו, עושים מזה מאכל health food, ונקרא wheat-grass /barley grass/green food, לוקחין השחת ומוצצין ה׳דזשוס׳, ושוב מייבשין אותו עד שנהפך ל׳פאודער׳, ויש בו הרבה מיני ׳ויטמינס׳ וכו׳, יש לו טעם חזק ומתוק קצת-יש לדעת כי אין בו שום חשש חמץ כלל, והרי-זה כאוכל עשב השדה בפסח, אך יש לעיין אם מעורב בו שאר דברים כגון malt או שאר ׳מיתוק׳ שנעשה מחמץ {לענין חמץ שעעה׳פ אין לחשוש, כי נתבטל בס׳}).

*

יש לעיין אם מוצצין העשב, כיצד מברך?. כשמגיע חדש האביב, כבר ׳נתבשל׳ ׳ונתמלאה׳ (ומזה באה ׳מלאתך ודמעך׳ ׳פן תקדש המליאה, הזרע׳...) השבולת חטים ויש ׳קנה׳ ׳ושבולת׳ (סימן יפה, כששבולת פי שנים מהקנה {במס׳ תענית, ומנחות}) עיין בציור.

במצב הזה אפשר להכניס הרבה שבלים לבית ׳ולמלול מלילות׳ (כמו שמפצחין היום ׳פיסטאשיוס׳) יש לו מתיקות ונוח לכוססו (דומה מאד לטעם corn on the cob לפני בישולו... עוד מעט וייצא בחנויות...) ומברך עליו בורא פרי האדמה {פרק ו׳ דברכות}. יש פלוגתא אי שרי ׳למלול׳ בשבת, דהיינו להסיר קליפה החיצונה שא׳א לאכול כלל. ולכו"ע צריך עכ"פ שינוי. אבל אין זה עניין לכל מיני אגוזים שונים שמוכרים כיום בקליפותיהן, שמותר לפצחן בלי שינוי, מכיוון שזה עיקר דרך אכילתן ול"ש בהו דישה כלל. אם רוצים לאכול treat, קולין אותו באש {ומחלקין לתינוקת קליות ואגוזים!} וטעמו –לפי הדמיון- כצroasted nuts. העומר, מצווה לקלות אותו באש, ׳אביב קלוי באש גרש כרמל׳ כלומר קולין באש (ע"ג האש) שבולת השעורים, ואח"כ חובטין=גרש (׳שובלין׳), קליפה החיצונה, כרמל=חטה השלימה לפני הסרת הקליפה, בלי הקלייה, א"א להסיר הקליפה מחמת לחותה נדבקת יפה בהחטה, ורק אחר שנתייבש, נפרכת הקליפה ע"י חבטה (במקלות) קלה (שלא לשבר גוף החטה).

*

מי שאינו ׳ממהר׳ כ"כ, וזה רוב העולם, ממתין עד חג הקציר,=׳שבועות׳, כבר נתייבשו היטב כל החטים, והגיע זמן לקצור, אוחזין הרבה שבלין יחד וקוצר במגל מיוחד, וכורך, עד שמתמלא כל השדה ׳אלומות׳, שוב אוספין הכל ומוליכן ע"ג עגלה למקום הדישה (קרקע קשה, ורגלי הבהמה דורכין בחזקה על השבלים עד שנתחלק ונתפרק החטה מכל השאר) אחר הדישה ממתינין ליום שיש בו ׳רוח חזק׳ ׳וזורין׳=זורקין הכל למעלה ע"י רחת ומזרה, והמוץ =קליפה ׳תדפנו רוח׳ (תהלים א׳) והחטים –מחמת כובדם- נופלין למטה על הארץ, וחוזר על הדבר פעמים אין מספר עד שנשאר רק-לא ממש, עדיין יעשה ׳בורר׳!- חטים, ומעמיד ׳כרי׳. ועכשיו מוכן הכל לטחינה.

*

לפני הטחינה, יש נוהגין ב׳לתיתה׳- כלומר שורין החטים במים לזמן מועט (כמדומה שיום או שלש ימים שנהוג היום, לא מיקרי זמן מועט, ועיין באו"ח תס"ז, ב׳: חטים ששהו זמן מרובה אע"פ שלא נתבקעו (קשה להבין מה-זה ׳ביקוע׳ ואבקש מאחיי לבררו), אסורים אחר הפסח {מג"א שם}).

תכלית ׳לתיתה׳ היא לרחצו מכל

חכמוני

מי ישקני מים מבור בית לחם?
שאלות מצויות בענייני חו"מ ודיני ממונות

ישמע חכם

המשך מעל"ד

מיני עפרורית וטינופת, ויותר מזה והיא העיקר, כשעושה 'טחינה הראשונה' בריחיים של גרוסות, אינו טוחן הדק רק שיתפרד הסובין bran, מן שאר החטה-כי רוצים 'סלת' =white flour, וכששורין החטה במים לפני הטחינה, מתפרדת הסובין מעל גוף החטה, וכשבאין לרקד, יישאר הסובין למעלה –על הנפה- והסלת יורד למטה (שוב מרקד בנפה בעלת-נקבים קטנים, ומה שדק מאד יוצא דרך הנקב, וזה ג"כ נחשב לפסולת, עיין כל זה במס' מנחות בסדר העומר, ותבין פרק ה', י"ב במסכת אבות). מה שנשאר, אחר הוצאת הסובין וה'דק', נקרא 'סלת' וזה כשר למנחה –גם מאכל עשירים, שיש להם עבדים לכל העבודה הזאת (עני אוכל פתו 'בלוסה' כלומר מעורבת או ww flour), לוקחין הסלת וטוחנין אותה בריחיים דקה. ונקרא 'קמח סלת'. מובחר שבמובחרים!

*

להרחיב על נושא החמץ: יש לדעת כי הרבה 'מיינוז' אין בהם vinegar כלל, רק acetic acid, וזה 'קעמיקעל' בלי חשש כלל. אם נכתב על הצלוחית(אפשר להשתמש בעיניים לצורך זה... {ולברך בתחילה ברוך פוקח עוורים}) vinegar, סתמא דמילתא נעשה מpetroleum, כך נתברר לי-ואפשר לכ"א לברר לעצמו- שזה הדרך שעושים היום, כי זה הכי-זול, חוץ ממפעל Heinz שמתפארים שעושים אותו from ripened corn והוי בכלל קטניות, אבל פשיטא דשרי אחר הפסח. malt & maltose נעשו מחטה או שעורה והוי חמץ, יש 'קורנפלקס' שמעורב בהם 'מאלט' והוי עבידי לטעמא... dextrose & glucose/corn syrup/high –fructose , כל אלו נעשו מ'קארן' ואין בעייה אחר הפסח. toasted oats וכל מיני cereals שאין בהם 'מאלט' או white flour, לא הוי רק חמץ נוקשה, מכיון שאין שוהין אותו רק מבשלין אותו מיד. 'השעורים' שמשימין ב'טשולענט' לא נראה שיהא חמץ גמור. (צ"ע).

תשובות לחידות מגליונות שעברו:

שאלה מגליון ט': **היכן מצינו, אוכל כזית חֵלֶב, ומקיים מ"ע מה"ת?**

ת: כשיצאו ישראל ממצרים (לפני מ"ת) אכלו כזית חלב מקרבן פסח, וקיימו מ"ע דאכילת פסח.

שאלה מגליון י': **"ולא יפחתו לו מד' כוסות של יין", כמה oz. של יין –בדיוק- חייבין ליתן לו?**

ת: יתנו לו 2.5 oz. ומשהו. {בדיוק 2 "בראנפין גלעזלעך"!}. הכיצד? לוקח 2.5 ומשהו ומוזגו על חד תלת, נמצא יש לו 10 וג' משהויין (עוד משהו יותר) שופך לתוך כוס מחזיק בדיוק 4 oz. , בכל שתייה, שותה 2 ומשהו ובאחרונה שותה 4, סה"כ שותה 4+2+2+2=10. (אגב, צלוחית ה"קטנה" של יין ששולחין ל"משלוח מנות", מחזקת 8 oz , די והותר ל2 סדרים!

שאלה:

ראובן השליך קליפת בננה ברחוב, והוחלק בו שמעון ונפל על ה"סיידוואלק", ושבר ידו ורגלו, וצריך לילך עם "קעסט", ו"קראטשעס" זמן ארוך עד שיתרפא לגמרי. יש הוצאות רופאים ורפואות וביטול מלאכה, בשת וצער, על איזה דברים משלם ראובן?, וכמה?

ת: אינו משלם כלום!

מקורות:

1) כיון שהוחלק באבן ונפל על הארץ פטור לגמרי (חו"מ תי"א, א)

2) אין בור חייב רק על נזק (שם, תי', לו), וכל היכי דסופו לחזור לא מיקרי נזק (ת"כ, ה')

נא ונא לשלוח כל הערותיכם החשובות, במיוחד, לשאוב מים מבור בית לחם להשקותינו.

יומי לקח

החידה חדתי, ואותך לא הגדתי:

מי חייב מן התורה בכיסוי הראש?

\- - -

(לכל תשובה שיהיה, כתוב מקור מש"ס וכו'). מי שיפתור החידות במשך חמש שבועות, יזכה לפרס!

*

נא לשלוח הפתרון לכתובת, או לE-Mail הנזכר למטה

למרנן ורבנן רבותנו הגאונים שליט"א
ואל כל יראי ה' החרדים על דברו:

...ושניית, **צר לי מאד ממה שנתרבה המחלוקת בישראל, והוא מה שנתחדש מדי יום ויום צדדים וצידי צדדים**, והכל בפרהסיא ע"י שמדפיסים גליונות הרבה לכל צד ומשלחים לכל פינה ופינה, **זה פונה ומרבה חתימות לצד שלו ומבזה לצד שכנגדו וזה להיפך .... ולא אדע מי התיר להם עון לשון הרע ועון מחלוקת שהוא עון גדול ונורא:**

ומה שכל אחד חושב שעם צדו היא האמת ורק הצד שכנגדו הוא הגורם למחלוקת ועל ראשו תלוי האשם, אבל לו, לא יגיע שום עונש, טעות גדולה היא, דאפילו אם תהיה האמת עם צדו מכל מקום בכל מחלוקת מצוי שמתגברת מדת הנצחון, ושם נעשים כל המעקשים למישור **דעל ידי הכעס והנצחון לא יכול לצאת בוודאי דבר מתוקן כהוגן**, ומה נעשה כי יפקדנו אלקים. **ועוד עולה על כולנה מה שנתרבה עון חילול השם ע"ז מאד**, ומי יודע מה יהיה ח"ו הסוף מזה. הלא ידוע משאחז"ל אחד שוגג ואחד מזיד בחילול ה', ואין מקיפין בחילול ה': **והנה ידוע לכל מה שאירע בימי התנא ר' עקיבא, שהיו לו כ"ד אלף תלמידים, והיה אז דבר ר"ל, ומתו כל הכ"ד אלף והיה העולם שמם מן התורה**, עד שבא ר' עקיבא אצל רבותינו שבדרום, ומצא שם חמשה ושנאה להן, ואלו הן - ר' מאיר, ר' יהודא, ר' יוסי, ר' שמעון, ור' אלעזר בן שמוע. **ועל זה נוהגים אבילות כל ישראל בכל שנה מפסח עד עצרת כידוע. ואיתא בגמ' שעונם היה על שלא נהגו כבוד זה לזה:**

ועתה נתבונן נא, דהלא רק אונאת דברים הוא, והוא רק לאו בעלמא ואין חייב על זה מיתה בידי שמים, **ולמה מתו: אלא שע"ז נסבב חילול ה' גדול בעולם שתלמידי חכמים רבים זה עם זה ומבזים התורה ומצותיה לעין כל:**

ועל זה אני אומר, מורי ורבותי, למה לא נירא מארזי הלבנון, קדושי עליון, שבודאי היה לכל אחד תירוץ בפני עצמו שאין בו אשם, ועיקר האשם על חבירו ולא עליו, **ואפילו הכי אנו רואין שתורתן וקדושתן לא הגינו עליהן ושלטה מדת הדין בכולן...**

על כן אחי ורעי, חוסו נא על עצמכם ועל כלל ישראל, וכל אחד במקומו יראה לכבות את אש המחלוקת כדי שלא יהא שמו הגדול מחולל עוד, ויתאמץ להרבות שלום במקומו, ובזכות זה נזכה לשמוע קול מבשר שלום בעולם:

הצעיר שבכהונה הכותב בלב נשבר:
ישראל מאיר הכהן בעהמ"ח ספר חפץ חיים ומשנה ברורה:
(קונטרס מכתבים ותקנות) בגנות המחלוקת ומעלת השלום:

אפשר להשיג הגליון ע"י
weeklygilyon@gmail.com
להערות או לשאלות על הגליון בשאר נושאים נא להתקשר:
646-546-9748

גליון בשבת תחכמוני
1973-60th st. #123
Brooklyn, N.Y. 11204